

Polaraktualiteter

utges av
Polarforskningssekretariatet

Nr 159 • Februari 2010

Svalbardaktuellt

Grattis Svalbardposten!

Världens nordligaste tidning grundades 1948 och ger med anledning av detta ut en bok som heter *Minnebok og klagemur. 60 år med Svalbardposten*. Boken innehåller sextio titelsidor och en massa allvar och skoj från åren som gått.

Forskning på östra Svalbard

Polarforskningssekretariatet har bjudits in att delta i workshopen "Research access to Eastern areas in Svalbard" 16–17 februari 2010 i Oslo. Workshopen handlar om behov och begränsningar för forskning på östra Svalbard. Svalbard Science Forum (SSF) har önskat att den svenska delegationen ska vara en glaciolog.

Polarforskningssekretariatet har bitt Veijo Pohjola, Uppsala universitet, att delta som representant för svensk forskning på Svalbard. Veijo bedriver sedan många år glaciologisk forskning på östra Svalbard och var ansvarig för det internationella projektet Kinnvika på Nordaustlandet.

Syftet med deltagandet är att fördjupa kontakterna och samarbetet med Norge, synliggöra intressanta svenska projekt samt identifiera problem och föreslå lösningar. Veijo ska framföra svenska forskares önskemål och behov på östra Svalbard och rapportera från workshopen till sekretariatet och forskarsamhället.

Den som har forskningsintressen på östra Svalbard är välkommen att kontakta Veijo: veijo.pohjola@geo.uu.se, 018-471 25 09.

Lediga Svalbardjobb

Sysselmannen på Svalbard söker tre rådgivare inom natur- och kulturminnesförvaltning, och en hantverkare för reparationer av kulturminnesmärkta byggnader på Svalbard. Klicka på länken Ledige stillinger på www.sysselmannen.no för mer information.

SWEDARP 2009/10

DML slut och Wasa stängd. Oden och LASHIPA snart på väg.

Gruppen som har arbetat vid Antarktisstationen Wasa under säsongen är nu i Kapstaden, och snart på väg hem. Allt har gått enligt planerna med forskningen inom projektet MARA och logistiksatsningen.

Besättning och expeditjonsledning för Oden Southern Ocean är på plats i Antarktis där man inväntar forskargruppen som flyger från Nya Zeeland. Avgången mot Punta Arenas, Chile, är planerad till 8 februari. Ombord blir det forskning inom astropartikelfysik, geologi, oceanografi och marinekologi. Lärare och konstnär är också med ombord.

Forskningsprojektet LASHIPA, som kartlägger historisk storskalig exploatering av polarområdenas naturresurser, åker i början av mars till Sydorkney. Där ska forskarna studera en övergiven valfångststation på Signy Island med ett segelfartyg som bas. Videobloggar kommer att finnas på nederländska vetenskapsrådets webb: www.nwo.nl.

Läs rapporter i ord och bild samt beskrivningar av forskningsprojekten på www.polar.se/expeditioner/swedarp2009_10.

Ny föreståndare: Björn Dahlbäck

Vem är du?

En person som tänker att han har fått sitt livs roligaste jobb! Jag är 57 år med två utflugna barn och nyinflyttad från Göteborg. Det är med glädje jag återkommer till polarforskningen, 30 år efter expeditionen Ymer-80 där jag deltog som mikrobiolog. Däremellan kom en karriär inom forskningsrelaterad industri och många år som konsult inom ledarskap och organisationsutveckling. För sex år sedan vände jag "hem" till akademien igen och blev ansvarig för ett MISTRA-finansierat forskningsprogram.

Varför sökte du jobbet som föreståndare?

Det var ett naturligt nästa steg att återigen ta ett ledarskap i en kunskapsintensiv miljö men i större kostym. Polarforskning var också det som jag tyckte var mest spännande under min aktiva forskargärning.

Vad står högst på din agenda nu?

Jag vill leda Polarforskningssekretariatet för att möjliggöra den bästa svenska forskningen, i ett internationellt sammanhang. Prioriteringar? Sekretariatet som organisation, och att vi ska kunna ta hand om fler av alla de engagemang som omvärlden vill ha med oss i. Att utveckla forskningsplattformarna Oden och Wasa, och att inlemma Abisko bland dem. Att göra en bra forskningsplaneringsprocess tillsammans med Vetenskapsrådet, som ska hålla från forskningsidé till genomförd och publicerad forskning. Att hitta rätt arbetssätt och personer för sekretariatets utökade uppgifter med internationella relationer och att bli som en nod för data och information kring polarforskning.

Polarledamot

Lars Tranvik, professor i limnologi på Institutionen för ekologi och evolution vid Uppsala universitet, valdes den 11 november 2009 till ledamot i Vetenskapsakademiens klass för biologi.

Lars deltog i expeditionen TNW99 och hade forskningsprojekt med på Beringia 2005. Läs mer om hans forskning: www.ebc.uu.se/limno/staff/Lars_Tranvik/home.html.

Kunglig medalj

Anders Karlqvist har förlänats H.M. Konungens medalj av 12:e storleken i Serafimerordens band "för framstående insatser inom polarforskningen". Medaljen delades ut på Kungliga slottet 28 januari.

Fjällmiljöworkshop

"Förvaltning av fjällmiljö – samspellet mellan myndigheter och organisationer" heter en workshop som Naturvårdsverket arrangerar 16 februari 2010 på Kungl. Vetenskapsakademien i Stockholm.

Under 2009 har en forskningsförstudie med samma namn genomförts. Under seminariet/workshopen ska forskargruppen presentera sina slutsatser och förslag från arbetet. Naturvårdsverket vill ta tillfället i akt att få in synpunkter och sprida resultaten av förstudien till myndigheter, organisationer, politiker och förvaltningen inom fjällområdet.

Anmälan görs senast 10 februari på www.naturvardsverket.se/sv/Nedre-meny/Kalendarium/Forvaltning-av-fjallmiljo-/.

Ny polardoktor

Sofia Hjalmarsson, Institutionen för kemi vid Göteborgs universitet, disputerade med avhandlingen *Carbon Dynamics in Northern Marginal Seas* 18 december 2009. Avhandlingen finns att läsa och ladda ned på webben: <http://gupea.ub.gu.se/dspace/handle/2077/21245>.

Sofia har deltagit i expeditionerna LOMROG 2007 och ISSS-08. Grattis!

Polarveckan i Ånn

Polarveckan är en arena där forskare och beslutsfattare möts för planering och diskussioner kring kommande vetenskapliga och logistiska satsningar i polartrakterna. Årets polarvecka arrangeras vecka 16. Den inleds med Polarforum och avslutas med presentationer av MISTRA:s planerade arktiska forskningssatsning, Kanadas engagemang i Arktis och nyheter inom planering och finansiering av polarforskning. Polarforskningssekretariatets samgående med Abisko naturvetenskapliga station kommer att beskrivas. Mer information inom kort på www.polar.se/forskarsidor.

Prenumeranter!

Nyhetsbrevet Polaraktualiteter har nu fler än 1000 prenumeranter! Listan ökas ständigt på av nya expeditionsdeltagare, intresserade forskare och konstnärer, beslutsfattare och andra spännande människor och institutioner. Prenumeranter finns till exempel i Ottawa, på Tasmanien och i Krokomb. Du vet väl att du kan välja att få ditt nyhetsbrev på papper eller per e-post? Tack för att ni läser!

Utställningar

Naturhistoriska riksmuseet

Årets naturfotograf 2008, Mireille de la Lez, ställer ut sina unika Arktisbilder till och med 29 augusti 2010. Bilderna finns också i den hyllade boken *Värld av is – ett hotat Arktis*. Se mer på www.nrm.se.

Milliken Gallery

Bigert & Bergström, som deltog i expeditionen Beringia 2005, visar *Tomorrow's Weather* i Stockholm till och med 6 mars. Skulpturen består av molekyllära glober vars färg växlar med hjälp av väderprognoser från SMHI. Skulpturen är framtagen för det danska medieföretaget Allers nya kontorshus i Köpenhamn.

Den frie udstillingsbygning

I Köpenhamn uppmärksammas den grönländsk-danska bildkonstnären Pia Arke (1958–2007) med en retrospektiv utställning. *Tupilakosaurus* visas till och med 14 februari och handlar bland annat om drivkraften bakom och förträngningen av den dansk-grönländska kolonialhistorien. Läs mer på www.denfrie.dk.

...

Polaraktualiteter utges av Polarforskningssekretariatet och distribueras gratis. Kontakta oss om du vill ha fler exemplar, information eller ändra prenumerationsätt. Citera oss gärna, men ange källan!

Ansvarig utgivare: Björn Dahlbäck
Redaktion: Sofia Rickberg, Daniella Gredin, Eva Grönlund, Elena Dahl
e-post: polaraktualiteter@polar.se

Polarforskningssekretariatet
Box 50003, 104 05 Stockholm
tel: 08-673 96 00
fax: 08-15 20 57
www.polar.se